అరిచేతిలో వైకుంఠం

రాఘవ

మా క్లబ్బు కేవలం సంస్కృతిని పెంపొందించటానికి ఏర్పాటయినది కావటంచేత లోకాభిరామాయణం మాట్లాడుకునేటందు కెవరూ దొరికేవాళ్లుకారు. అందరూ చీట్లపేకలు మొదలైన సాంస్కృతిక వ్యాపకాల్లో నిమగ్నులై ఉండేవారు. పోగా సాంస్కృతికవాసన బొత్తిగాలేనివాళ్లం మేం ముగ్గురం నలుగురం ఉండేవాళ్ళం. మేమైనా కబుర్లు చెబితే వినేవాళ్లమేగాని చెప్పగలవాళ్ళంకాం.

అందుచేత మాకు భగవాన్లుగారు దైవప్రసాదంలాగా దొరికాడన్నమాట. ఆయన విలవ కనిపెట్టటానికి మాకాట్టే కాలం పట్టలేదు. సీమచింతకాయలు మొదలుకొని సినిమాల దాకా అయిన అనేకవిషయాలను గురించి ధారాళంగాచెప్పే వాడు. పురాణయుగంలో సూతుడు మాట్లాడుతుంటే శౌన కాది మహామునులైతే యేవిధంగా చెవులురిక్కించి తన్మయులై వినేవారో భగవాన్లుగారుచెప్పే కబుర్లు మేం అంత ఆసక్తితో వినేవాళ్ళం. ఆయనకసలు మేం సూతుల వారని నామకరణంకూడా చేశాం.

ఒకనాటి గోష్ఠి సినిమాలమీదికి వెళ్ళింది.

"సుమారుగా ఉజ్జాయింపున ఒక మాదిరి పిక్చరు తీయాలంటే రమారమీ ఏపాటి పెట్టుబడి అవసరమౌతుం దంటారు?" అని అడిగాడు మా సదస్యం. అతనికి మాటలు తూచిమాట్లాడటం అలవాటు. అంతేగాక అతను ఏ ప్రశ్నవేసినా అది తనకు అత్యంత ముఖ్యమైన సమస్య అనిపించేటట్టుగా తోపింపజేసేవాడు. నామటుకు నేను సదస్యంవేసిన ఈ ప్రశ్నవిని అతనే సుమారుగా ఉజ్జా యింపున ఒకమాదిరి పిక్చరు రమారమీ తీయబోతున్నా డనుకున్నాను.

ఈ ప్రశ్నకు మా సూతులవారు ఒక చిరునవ్వునవ్వాడు. ఆయన తల అడ్డంగా ఆడించి, "ఇప్పుడు కాలంమారి పోయింది," అన్నాడు.

నలుగురమూ ఆయనకేసి ప్రశ్నార్థకంగాచూశాం.

సూతులవారు గొంతు సవరించుకున్నాడు. ఏదో కథ రాబోతోందని మాకర్థమయింది.

"వెనకటిరోజుల్లో—అంటే పదిహేనేళ్ళక్రితం—నేనో మనిషిని చూశాను. ఆయన రెండువందల రూపాయల పెట్టుబడితో ఒక పిక్చరు తీశాడు," అన్నాడు మాసూతుల వారు.

"ఎట్లాగెట్లాగూ?"

"పిక్చరు పూర్తిఅయిందా?"

"లాభం వచ్చిందాండీ?"

తొందరపడకుండా ఉంటే అన్నిప్రశ్నలకూ సమా ధానం వస్తుందన్నట్టు మాసూతులవారు సంజ్ఞచేసి కథ ప్రారంభించాడు:

* *

ఆరోజుల్లో మాబంధువులు కొందరు మద్రాసులో పిక్చ రొకటి తీశారు. నాలాగే వాళ్ళకూ్కడా సినిమాలను గురించి ఏమీతెలీదు. అందుచేత నేను వాళ్ళకి కాస్త ఆసరాగా ఉంటానని నన్నుకూడా రమ్మన్నారు. నేను మాత్రం చేసే పెద్దపనేమీ లేకపోవటంచేత వాళ్ళవెంట వెళ్ళాను. నేను రావటంవల్ల వాళ్ళకు నష్టమేమీ కలగ లేదు. సినిమాగొడవ తెలీనివాణ్ణి నేనుకూడా ఉండటం వాళ్ళకి కొంతలోకొంత ధైర్యంగా వుండేది. లాడ్జిలో మంచి వేపుడుకూరలు చేయించటానికీ, అప్పుడప్పుడూ పెసరట్లతోపాటు అల్లప్పచ్చడి చేయించటానికీ, అప్పటి కప్పుడు బానలో ఆవకాయ వేయించటానికీ నేను బాగా సహకరించానని చెప్పగలను.

మా పిక్చరేమయిందంటారా? అది వేరేకథ. నేను చెప్పదలచిన కథ అదిగాదు.

← "గోహర్" చిత్రంలో బీనారాయ్

మా పిక్చరు తీసే స్టూడియోలో మాకు మంచి ఆదరం ఉండేది. కారణం ఆ స్టూడియోలో తీస్తున్న పిక్చరు ఆ రోజుల్లో ఇది ఒకటే. అసలే డిప్రెషన్. అందులో అది పెద్ద ప్రసిద్ధిగల స్టూడియోకాదు. స్టూడియోవాళ్ళు మమ్మల్ని బాగాచూసేవారని చెప్పానుగదూ ? మా లాడ్జి స్టూడియోకు చాలా దగ్గరగాకూడా ఉండేది. అందుచేత మాకు షూటింగున్నా లేకపోయినా స్టూడియోకువెళ్ళి కాలక్షేపం చేస్తుండేవాణ్ణి. ముఖ్యంగా కామెరామాన్ శ్రీనివాసన్, సౌండ్ రికార్డిస్టు రాఘవన్‌కూడా నాతో వచ్చీరాని తెలుగులో ఆప్యాయంగా మాట్లాడేవాళ్ళు.

ఇట్లాగే ఒకరోజు నేను స్టూడియోలో ఉండగా ఒక పరమడొక్కుకారులో ఒక పెద్దమనిషి దిగాడు. ఆయన నడివయస్సువాడు. ఆయన మాట్లాడుతున్నా, నడుస్తున్నా, ఊరికే నిలబడి ముక్కు తుడుచుకుంటున్నాకూడా ఎంతో తొందరమీద ఉన్నట్టుగా కనబడేవాడు. ఆయనవెంట ఒక యువకుడుకూడా ఉన్నాడు, చొక్కామీద పాంటు వేసుకొని. ఈ యువకుడి చంకలో పెద్ద ఫైల్ వుంది.

“నాపేరు చిదంబరం. మీ స్టూడియో మేనేజరెవరు ?” అని అడిగాడా మధ్యవయస్కుడు శ్రీనివాసన్‌ను.

“చెప్పండి. మేమంతా మేనేజర్లమే,” అన్నాడు శ్రీనివాసన్.

ఇందులో అబద్ధం ఏమీలేదు. ఆ స్టూడియోకు అయిదుగురు భాగస్వాములు. అయిదుగురూ అయిదు డిపార్టుమెంట్లు పనిచేసేవారు. ఇక మేనేజరంటూ ఉండినవాడు కేవలం గుమాస్తా. లెక్కలూ అవీచూసేవాడు.

“నేను పిక్చరు తీస్తాను. నాకు పని తొందరగా జరగాలి. మీ స్టూడియోలో ఎక్కువ పని లేదనితెలిసింది. పోనీ మీ స్టూడియోలోనే తీస్తామని యోచించాను. ఇడుగో, ఈ పిల్లకాయ నాస్క్రిప్ట్‌రైటర్. నేనే ప్రొడ్యూస్ చేసి డైరెక్టు చేసుకుంటాను,” అన్నాడు చిదంబరం.

“జాతకం” చిత్రంలో ముఖ్య పాత్రధారులు సూర్యకళ, బాలచందర్

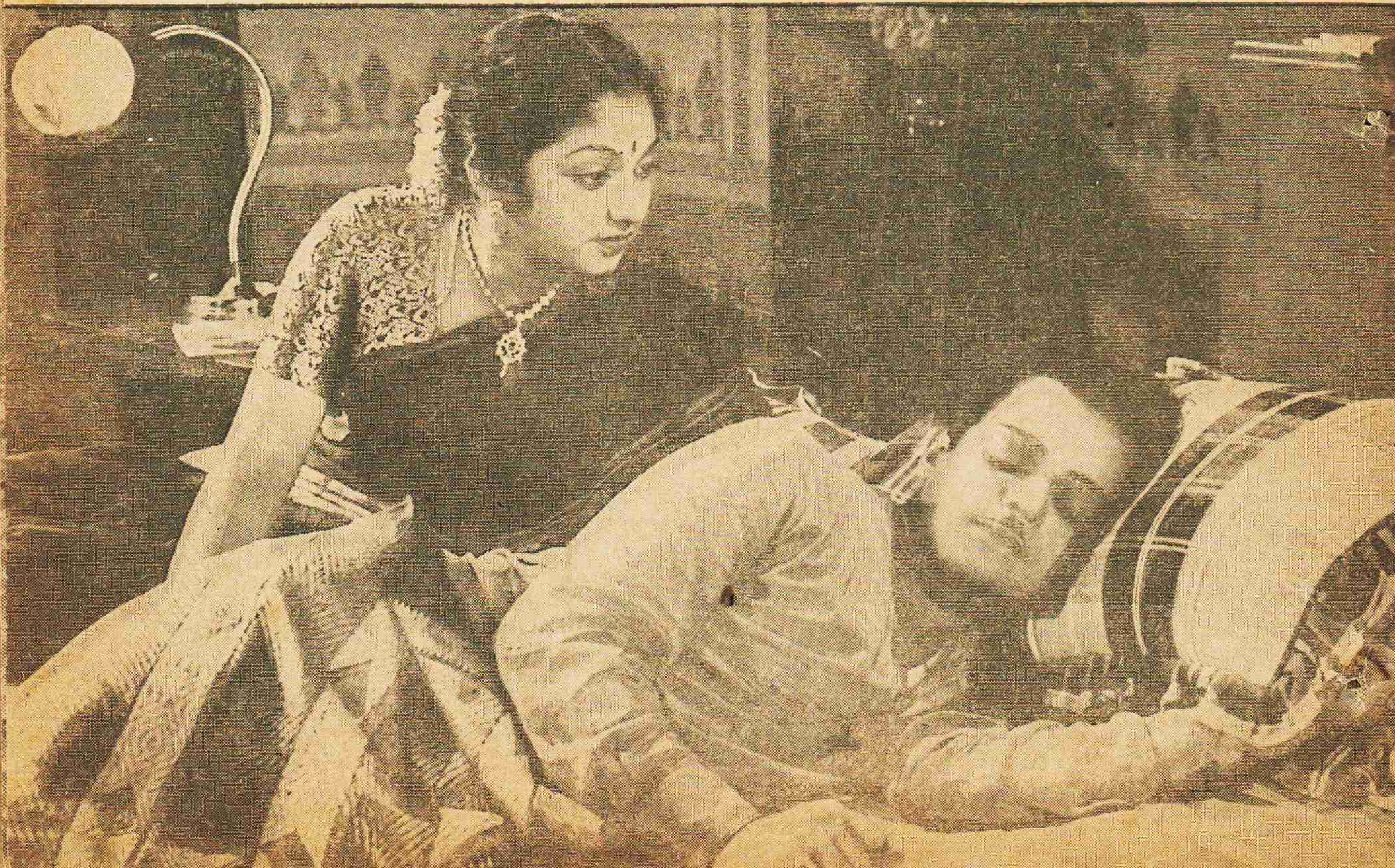

" చాలా మంచిది. చెయ్యండి,'' అన్నాడు శ్రీనివాసన్ తమిళభాషలో.

" ముందు ఒక రీల్ టెస్టతీస్తాం. దాన్ని నా భాగ స్వాములు చూసి ఆమోదించిన తరవాత స్టూడియో ఎగ్రిమెంట్ చేస్తాం,'' అన్నాడు చిదంబరం.

ఈ టెస్టు ఎప్పుడు తీస్తావు, ఎవరితోతీస్తావు, అని శ్రీనివాసన్ అడిగాడు. ఆ సాయంకాలమే తన ఆర్టిస్టును తెస్తాననీ, ఏదో ఉన్న సెట్టుమీదనే నాలుగైదు షాట్లు తీస్తామనీ చిదంబరం అన్నాడు. సాయంకాలం వచ్చేటప్పుడు ఒక రీల్ నెగెటివ్, సౌండూ తెస్తానన్నాడు.

మాకోసంవేసిన సెట్టొకటి వుంటే చూపించారు.

" నాది సోషల్‌పిక్చర్. ఇదిచూస్తే పురాణిక్ పిక్చర్ సెట్టల్లేవుంది. అయినా ఫరవాలేదు. ఈ వాకిలికి కర్టెన్లు తగిలించండి. ఈ మూలగా రెండు క్రోటన్ తొట్లుపెట్టండి. ఈమధ్యగా కొంచెం డ్రాయింగ్ రూమ్ ఫర్నిచర్ అరేంజ్ చెయ్యండి. పని అయిపోతుంది,'' అని హెచ్చరించి చిదంబరం యువకుడితోసహా నిష్క్రమించాడు.

మామూలుగా సాయంత్రం ఆరుకల్లా పనిమానెయ్యటం స్టూడియోకు అలవాటు, కాని ఈ రోజు కొత్తబేరం తగులుతుందన్న ఆశతో అందరూ చిదంబరంకోసం కని పెట్టుకుని వున్నారు. సుమారు ఏడు గంటలకు మళ్ళీ కారు వచ్చింది. కారులోనుంచి చిదంబరంవెంట కుర్రాడు గాక మరో ఆడమనిషికూడా దిగింది. సన్నగా యెండుకుపోయి ఉంది. కాని మనిషి తెల్లని తెలుపు. ఏపిక్చర్లోనూ నటించిన మనిషికాదు. సరికొత్తసరుకు.

" నాపిక్చర్లో పెద్ద మేకప్ ఏమీలేదు. మామూలు పాన్‌కేక్ వేస్తే చాలు. డ్రెస్సుకూడా మార్చక్కర్లేదు,'' అన్నాడు చిదంబరం.

సెట్టుమీదికి వెళ్ళారు. సెట్టేమో చిదంబరానికి కావలిసినట్టు సిద్ధంగా వుంది.

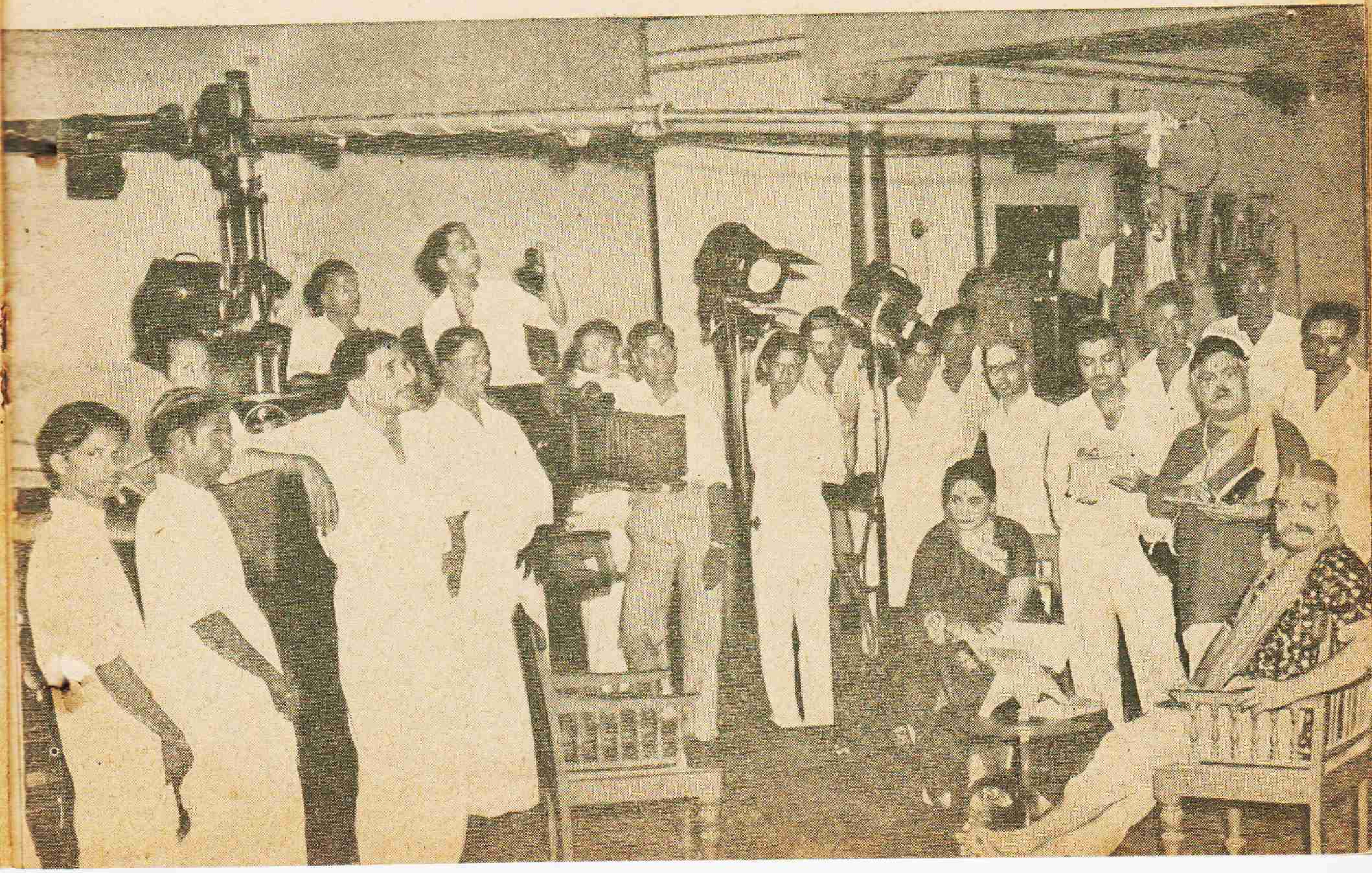

ఎ. వి. ఎమ్. వారి త్రిభాషాచిత్రం "పిల్ల" సెట్‌పై నటవర్గంతో టెక్నీషియనులు

"ఎంతసేపు? గంటలో అయిపోతుంది," అన్నాడు చిదంబరం, చేతిలోవున్న గోల్డ్‌ఫ్లేక్ టిన్నులోనుంచి సెట్టుమీద వున్నవాళ్ళందరికీ తలా ఒక సిగిరెట్టూ ఇస్తూ.

ముందు ఆమెను కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి క్లోజప్ తీయించాడు. క్లోజప్‌లో అనేకరకాల భావాలు ఆమెచేత అభినయం చేయించాడు.

"ఒక చిన్నడయబాగ్ టాకీషాట్ తీస్తాం," అన్నాడు చిదంబరం రెండోవిడత సిగిరెట్లు పంచుతూ. టాకీషాట్ తీశారు.

తరవాత ఆమె కుర్చీలోనుంచిలేచి వాకిలిదగ్గిరికి వెళ్ళటం మిడ్‌షాట్ పానింగ్‌తోసహా తీయించి మళ్ళీ సిగిరెట్లు పంచాడు. ఎందుకైనా మంచిదని వాకిలికుండా గదిలోకి ఆమె రావటం మరొక షాట్, లాంగ్‌షాట్, తీయించాడు.

అప్పటికి అయిదువందల అడుగులు అయిపోయింది. మరి రెండు టాకీషాట్స్ తీసి సెట్టు ముగిస్తామన్నాడు. కుర్రవాడు పుస్తకంలోనుంచి పది పదిహేను వాక్యాలు విడిగారాసి ఆర్టిస్టు చేతికిచ్చాడు. వాటిని ఆమె అదివరకే కంఠస్థంచేసి ఉండాలి. రెండుసార్లు మోనిటరిచ్చి టేక్‌కు సిద్ధమయింది. రాత్రి పదిన్నరకు ఆ టేక్‌కూడా అయిపోయింది.

"ఇంకా రెండువందల అడుగుల నెగెటివ్ ఉంది," అన్నాడు శ్రీనివాసన్.

"కామెరాలో ఉండనివ్వండి. రేపు ఒకటిరెండు ఔట్‌డోర్ షాట్స్‌కూడా తీసి నా భాగస్తులకు చూపుతాను. వాళ్ళకు మీ స్టూడియో పనిగురించి ఐడియావుంటుంది," అన్నాడు చిదంబరం.

మరునాడు స్టూడియో కాంపౌండులోనే మూడుషాట్లు తీశారు. ఆ ఆర్టిస్టే, అదే రోజారంగు చీరె. ఆ చీరెకు స్టూడియోవాళ్ళు "కంటిన్యుయిటీ" అని నామకరణం చేశారు. మూడూ టాకీషాట్లే తీశారు.

"లేడీ డాక్టర్"లో కృష్ణవేణి, విజయకుమార్

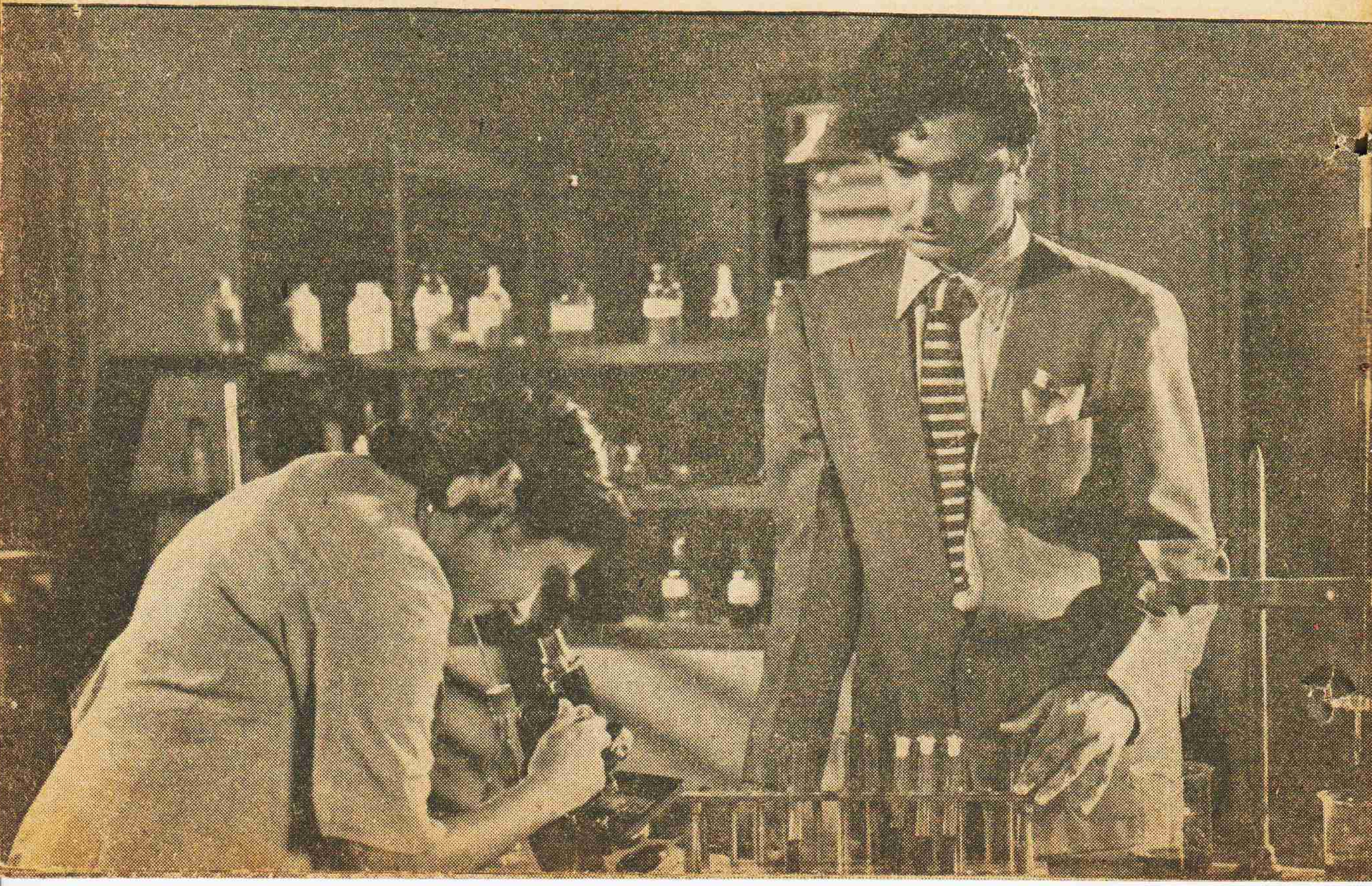

"ఈ రీల్ త్వరలో డెవలప్‌చేసి చక్కగా ప్రింట్ చేసి ఇవ్వండి," అన్నాడు చిదంబరం.

చిదంబరం టెస్ట్ అని పేరుపెట్టి తన పిక్చర్లో ఏ పాతిక షాట్లో తీసేశాడనీ, ప్రస్తుతం అతనిదగ్గిర ఈ ఆర్టిస్టుతప్ప మరెవ్వరూ లేరనీ, భాగస్వాములుకూడా లేరనీ, ఈ రీల్ చూపించి భాగస్వాములను సంపాదించి, డబ్బు తీసుకొని, స్టూడియోకు కొంత అడ్వాన్సిచ్చి, మిగిలిన ఆర్టిస్టులను బుక్ చేసి తతంగం నడిపిస్తాడని స్టూడియోలో పుకారు పుట్టింది.

ప్రింటు పట్టుకుపోయిన వారంరోజులకు చిదంబరం తిరిగివచ్చాడు. స్టూడియోకు వెయ్యి రూపాయలు అడ్వాన్సిచ్చాడు. మర్నాడు సెట్టువెయ్యమన్నాడు. అతను తాను తీసిన షాట్లు పదిమందికి చూపి తలా వెయ్యి అడ్వాన్సు తెచ్చాడన్నారు. చిదంబరమే ప్రొడ్యూసరు, అతనే దర్శకుడూనూ. కుర్రవాడు కవీ. అసిస్టెంటూనూ. ఆ ఆడమనిషి హీరోయిన్.

కొత్తసెట్టుమీద పని చెయ్యటానికి మరి ముగ్గురు నటులు వచ్చారు. అందులో ఒకడు హీరో. ముగ్గురూ సినిమాకు కొత్తవాళ్ళేగాని స్టేజి అనుభవంగలవాళ్లు.

మా షూటింగుమాట ఏమైనా చిదంబరం షూటింగు మహా జోరుగా సాగింది. నెల పూర్తి అయేలోపల పిక్చరు పూర్తి అవుతుందనీ, స్టూడియో బిల్లు చెల్లించేలోపల పిక్చరు విడుదల అవుతుందనీ పుకారుపుట్టింది.

చిదంబరం ఉద్దండుడు. ఒక షాట్ అయిపోయి రెండో షాట్‌కు లైట్లు అరేంజ్ చేసేలోపుగా అందరికీ సిగిరెట్లు అందించి, "ఎంతసేపూ పనేనా? పొగ ఆనందించండి. ఈపాటి ఆనందమైనా లేకపోతే జీవితం దేనికి? అదే నా పిక్చర్‌లో సందేశం," అనేవాడు. ఇంకోవంక తన ఆర్టిస్టులను తెగ అదిలించి, "కమాన్, కమాన్. ఇన్ని రిహార్సల్సా? ఇక్కడి టెక్నీషియస్లు మనని చూసి నవ్వరూ?" అనేవాడు.

షూటింగు ప్రారంభమైన మూడు వారాలలోగా పది

కనీ భారత్‌వారి "రత్నదీపం" లో అనూభ్‌గుప్త

హేతు పద్ధెనిమిది రీల్స్ నెగెటివ్ షూట్ చేశాడు. ఎడిట్ చేస్తే పన్నెండు, పదమూడు రీల్స్ అవుతుందన్నారు. చూస్తున్నవాళ్ళకి కథ అయోమయంగావున్నా షాట్లలో "ఎన్. జీ"లు లేవు. అయిదారు పాటలున్నాయి. ఇంకో ఏడెనిమిది పాటలన్నా ఉన్నట్టుతేలింది. ఆ పాటలు అయిపోయేసరికి పిక్చరుకూడా అయిపోతుందని పుకారు పుట్టింది.

హీరోవేస్తున్నవాడికి స్నేహితులు సలహాఇచ్చారు— డబ్బువిషయం జాగ్రత్తపడమని. తనకు ఎడ్వాన్సుకూడా ఏమీ ముట్టలేదని హీరో చల్లగా బయటపెట్టాడు. అతనికి కంగారుపుట్టింది. చిదంబరం దగ్గిరికిపోయి, "నా జీతం ఎంత ? ఎప్పుడిస్తావు ?" అని అడిగాడు.

"ఏం జీతం ?" అన్నాడు చిదంబరం.

"నేనీ పిక్చర్లో నటిస్తున్నందుకు జీతంలేదా ?" అన్నాడు హీరో.

"ఉంటే నెలాఖరుకు వస్తుంది," అన్నాడు చిదంబరం.

"నాకు కొంత అడ్వాన్సు కావాలి ?" అన్నాడు హీరో.

"ఎందుకు ?" అన్నాడు చిదంబరం. "నీ ఖర్చులన్నీ నేనిచ్చుకుంటున్నానే ?"

"ఇంటికి పంపాలి," అన్నాడు హీరో.

"నేను ఇంటిదగ్గిరనుంచి తవ్వితెచ్చి ఈ పిక్చరుకోసం ధారపోస్తుంటే నాతో సహకరించకపోగా ఇంటికి పంపటానికి డబ్బు కావాలంటావా ? నీకెవడు హీరో చాన్సిస్తాడు? ఇట్లాగేనా నువు నాకు కృతజ్ఞతచూపేది "

చిదంబరం వాలకం చూస్తున్నకొద్దీ హీరోకు అనుమానం హెచ్చసాగింది. వాడు బ్రహ్మాస్త్రం వేశాడు. "నాకు రెండువందలిస్తేగాని నేను మేకప్ వెయ్యను," అన్నాడు.

బ్రహ్మాస్త్రం కాస్తా గడ్డిపోచ అయిపోయింది.

"నువు వేషం వెయ్యనక్కర్లేదు. నీ వేషం అయిపోయింది. నువు పోవచ్చు. ఇక నీకు లాడ్జిలో భోజనం కూడా లేదు. నీకు తిరుగురైలు ఖర్చులుకూడా ఇవ్వను. నువు నామీద తిరుగుబాటు చేసినట్టు ఇంతమంది సాక్ష్యం వుంది. నీకేమైనా రావలసివుంటే కోర్టుకుపోయి రాబట్టుకో!" అన్నాడు చిదంబరం.

హీరో తెల్లబోయినాడు. వాడికి జన్మలో మొదటిసారిగా దైవభీతివంటిది ఒక భావంకలిగింది. స్టూడియోలోవాళ్ళ దగ్గర పదిరూపాయలు ముట్టజెప్పి వాడు స్వగ్రామం వెళ్ళిపోయాడు.

త్వరలోనే చిదంబరం చిత్రం పూర్తిచేశాడు. రహస్యంగా డిస్ట్రిబ్యూటర్లను మాట్లాడాడు. పన్నెండువేలు అడ్వాన్సు పుచ్చుకున్నాడు. బాక్‌గ్రౌండ్ సంగీతంతోసహా, బాక్‌గ్రౌండ్ పాటలతోసహా ఫలానితేదీకి పదికాపీలు రిలీజిస్తానన్నాడు. అన్నతేదీకి కాపీలు వెళ్ళాయి. కాని వాటికి బాక్‌గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ లేదు. ఆ చిత్రాన్ని అట్లాగే రిలీజుచేశారు. అది రిలీజయిన మూడోరోజుకే ఇంజక్షన్ ఆర్డరువచ్చి ఎక్కడి కాపీలక్కడ నిలిపివేశారు. కారణం అడ్వాన్సు పదివేలూ తీసుకొని చిదంబరం ఎటో వెళ్ళిపోయాడు. అతనికి పదివేలిచ్చిన భాగస్వాములకు డిస్ట్రిబ్యూషను గొడవే తెలీదు. అసలింకో రెండుమూడు నెల్లకిగాని పిక్చరు పూర్తికాదని వాళ్ళనుకుంటున్నారు. పత్రికలో ప్రకటనలుచూసి వాళ్ళు మేలుకున్నారు.

కాని ఏంలాభం, పిక్చరు వట్టితుక్కు. వాళ్ళడబ్బు వాళ్ళు మళ్ళీ కళ్ళచూడలేదు. చిదంబరం రంగూను వెళ్ళిపోయినాడన్నారు. అతన్నిగురించి నేను మళ్ళీ వినలేదు. ★

"రత్నదీపం"లో మంజూ దే